

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

Rd. br.	PODRUČJE / TEMA / PROBLEMI	PRIJEDLOG RJEŠENJA I SMJERNICE	ROKOVI PROVEDBE	NOSITELJI
1.	IZRAVNA PLAĆANJA U SEKTORU POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA	<p>Hrvatska</p> <p>U okviru zajedničke poljoprivredne politike, fleksibilne odredbe (osjetljivi sektori) utvrđeni tijekom pregovora (neadekvatno mogućnostima koje nudi okvir EU. Zakinuti OPG. Potrebna realokacija sredstava iz ovih plaćanja i veći raster plaćanja prema većem broju korisnika. Sadašnje stanje izravnih plaćanja je neravnomjerno raspoređeno i koncentrirano na mali broj velikih korisnika)</p> <p>Europska Unija UREDBA (EU) br. 1307/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009</p> <p>Pozitivna</p>	31.12. 2016.	MP, poljoprivredne institucije, udruge i savezi poljoprivrednika, poljoprivrednici, eksperti za poljoprivredu i ruralni razvoj, APPRRR

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

2.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE 2014.-2020.	<p>U okviru ZPP, Program ruralnog razvoja za RH, pravilnici za provedbu</p> <p>Sadašnje stanje</p> <p>EU UREDBA (EU) br. 1305/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005</p> <p>Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo</p> <p>Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i</p>	30.6.2016.	MP, poljoprivredne udruge i savezi, poljoprivrednici, razvojne agencije, JLS i županije, LAG-ovi, neprofitne organizacije (prava građana, zaštita okoliša i sl.)
----	---	--	------------	--

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”

Partnerski sporazum RH-EU

OP RR 2014-2020

Prijedlozi reformi

1. Izmijeniti PRR – dati šansu srednjim i malim održivim gospodarstvima. Veći naglasak dati diverzifikaciji ruralne ekonomije, ruralni razvoj se u velikoj mjeri poistovjećuje s razvojem poljoprivrede, što podrazumijeva realokaciju sredstava po mjerama, koliko je to moguće.

2. Prve inačice programa su predviđale da korisnici ovih mjera budu različite firme i ustanove koje se bave obrazovanjem i osposobljavanjem, a da nadležno tijelo odobrava programme za financiranje.

3. Ujednačiti regionalni pristup – povećati zastupljenost korisnika iz Jadranske regije – primjena razvojnih ograničenja u svim mjerama (Pravilnik izrađen).

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

4. Izmijeniti pravilnike u smislu sukladnosti sa ZUP-om, maknuti prijenos financijske štete radi administrativne pogreške sa korisnika na provedbeno tijelo, prava korisnika na žalbu
5. Izmijeniti procedure APPRRR-a
6. Iskoristiti sve pozitivne okvire EU UREDBAMA – uskladiti Pravilnike da se omogući a ne ograniči provedba.
7. Maknuti iz Pravilnika naglašene korisnike koji se ne mogu javiti na pojedine Mjere – namjerno ograničavanje pojedininih grupa razvojnih dionika.
8. PRR implementirati u Hrvatskoj posebno u kontekstu OPG-a.
9. Jačanje LAG-ova kao jedinih organizacija koje su potpora ruralnom razvoju koje sufinancira EU – osigurati usklađenje sa smjernicama Uredbi – kako bi se lokalne sredine pripremile na uvođenje CLLD-a od 2020-te.
10. Realokacija sredstava za LEDAER program (M19) sa Tehničke pomoći (M20) na min. 10-20% alokacije (radi uvođenja sustava decentraliziranog odlučivanja na lokalnoj razini – to je u kontekstu i reforme lokalne samouprave.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

Vežano uz 9. i 10.: mislim da je važnije dati više ovlasti LAG-ovima i naša pravila uskladiti s praksom u EU. Zasad su način dodjele sredstava i pravila za njihovo korištenje jako ograničavajući. LAG-ovi kod raspodjele svojih sredstava ne mogu prilagođavati kriterije lokalnim potrebama i stanju, već moraju primjenjivati sva pravila kao APPRRR, što znači da oni zapravo obavljaju posao APPRRR-a.

11. Uspostava službe za provedbu M19 unutar APPRRR-a (financijska sredstva nalaze se i unutar M20).

*Komentar: Treba ispitati je li postoje slične službe i za druge mjere (koje su možda i teže za provedbu), i koliki bi trošak bio?

12. Osigurati provedbu integralnih projekata i LEDAER/CLLD programa (+ uvođenje 2 izvora financiranja projekata koji se isporučuju putem LAG-ova – OPPRR + OPPR).

13. Iz M20 osigurati sredstva za organizacije koje pružaju tehničku pomoć lokalnim razvojnim dionicima putem javnog poziva.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

14. Urediti sustav TP od strane MP (Managing authority) i usmjeriti ga prema pomoći korisnicima za povlačenje sredstava, a ne ograničenja + odgovornost službenika za štetu počinjenu pogrešnim savjetima

15. Izbaciti nepotrebnu dokumentaciju koja se i tako osigurava i provodi (sukladnost s nadređenim dok., dozvole) putem druge strateške/razvojne dokumentacije – nepotrebno trošenje financijskih resursa kako programa ako i JLS

16. Uvesti red i kontrolu u rad javno-pravnih tijela za izdavanje dozvola

Promjena Pravilnika koji su doveli do isteka građevinskih dozvola.

*Komentar: Točka 15. i 16. su vezane uz problem koordinacije i međusobne komunikacije državnih tijela i tijela javne uprave iz različitih sektora. Na ovome se zadnjih 4-5 godina puno radilo, ali još uvijek ima mjesta za poboljšanja.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

Dodaci:

- U SWOT analizi se kao jedna od glavnih slabosti navodi nedostatak znanja, osposobljenosti i obrazovanja među poljoprivrednicima i općenito na ruralnom prostoru. Suprotno tome, za mjere 1. i 2. predviđeni su vrlo mali iznosi, a provedba je zbilja ograničena ubacivanjem Savjetodavne službe kao nositelja.
- U Hrvatskoj ne postoji stručno tijelo, institucija ili organizacija koja bi kontinuirano pratila provedbu mjera ruralne politike i poljoprivredne politike općenito: mislim da bi osnivanje takvog tijela, bilo izuzetno korisno za izradu analiza i podloga za provjeru provedbe i planiranje ovih politika.
- U prijedlozima se puno govori o potrebi jačanja kapaciteta vezano uz mjeru 19. Činjenica je da ćemo mi imati dosta problema s provedbom agroekoloških mjera (10) kao i mjera vezanih uz borbu s rizicima u poljoprivredi (17). S tim nismo imali iskustva ranije, nemamo niti razvijene sve podloge za provedbu.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

3.	SIGURNOST HRANE	Aktiviranje inspekcija za nadzor hrane na tržištu – redovita kontrola kvalitete stranih proizvoda koji su stavljeni na tržište RH, bez obzira na to da li potječu iz EU ili trećih zemalja. Carinski nadzor i inspeksijske službe?	31.12.2015.	MP, APPRRR, služba inspekcije
4.	TRŽENJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	<p>Sadašnje stanje</p> <p>UREDBA (EU) br. 1308/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007</p> <p>Zakon o poljoprivredi (zakonodavni okvir)</p> <p>(institucionalni okvir)</p> <p>Prijedlozi reformi</p>		Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo financija

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		<p>Prije svega započeti se ponašati i koristiti sve pogodnosti EU Uredbu 1308/2013</p> <p>Izmijeniti Zakon o poljoprivredi kako bi se odredili rokovi plaćanja za poljoprivredne proizvode</p>		
4.	ZEMLJIŠNA REFORMA	<p>Činjenica u RH imamo gotovo 750.000 ha zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, te usitnjene posjede, posebice u Jadranskoj, Brdsko planinskoj i Zapadno panonskoj regiji. Hitno pristupiti (uspostava sustava raspolaganja i upravljanja zemljištem) s isključivim ciljem stavljanja ukupnog poljoprivrednog zemljišta u funkciju povećanja proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i zapošljavanja. Osnovni instrumenti su prodaja državnog poljoprivrednog zemljišta domicilnom poljoprivrednom stanovništvu u skladu s kriterijima pravičnosti i proporcionalnosti i komasacija s ciljem okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.</p> <p>Jedan od instrumenata povećanja obrađenih poljoprivrednih površina je uvođenje poreza na neobrađene ali potraživane poljoprivredne površine čiji bi se prihod uplaćivao u korist JLS za podizanje kvalitete života u ruralnom prostoru.</p> <p>Unutar zemljišne reforme izraditi paket mjera uključujući izmjenu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, urediti prodaju zemljišta. Zakonodavni i pravni okvir u ovom području mora biti tako</p>	30.6.2016.	<p>MP, Ministarstvo pravosuđa (katastar, gruntovna), geodetska uprava, Agencija za poljoprivredno zemljište, eksperti za zemljišnu politiku, znanstvene institucije, komora, savezi i udruge poljoprivrednika, neprofitne organizacije</p>

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		<p>uređen da ne ostavlja prostora za manipulaciju, te uključuje definiranje kriterija npr. ovisno o kategorijama zemljišta, uvjetima stavljanja na tržište.</p> <p>Izjednačiti plaćanje cijene zakupa tj.koncesija za poljoprivredno zemljište, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima u dijelu nasljeđivanja tj.diobe zemljišta unutar nasljedne mase.</p> <p>Obvezna revizija dosadašnjih aktivnosti App</p>		
5.	ORGANIZACIJA TRŽIŠTA	<p>U skladu s Uredbom (EU) 1308/2013 hitno definirati prioritete i formirati radne skupine zadužene za uređivanje tržišta poljoprivrednih proizvoda. Prvenstveno se to odnosi na primjenu i provođenje mjera tržišne intervencije i organizacije proizvođača. Hrvatska od ulaska u EU nije ili gotovo da nije koristila mogućnosti i sredstva koja joj pružaju instrumenti EU u tom području. Formirati radnu skupinu za kratke lance opskrbe sa zadatkom da identificira i definira mogućnosti opskrbe svih javnih službi domaćim poljoprivredno-prehrambenim proizvodima.</p>	31.3.2016.	<p>MP, proizvođačke organizacije, udruge proizvođača, Ministarstvo obrazovanja, JLS i županije, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo gospodarstva</p>
6.	POLJOPRIVREDNA BANKA	<p>Osnivanje Poljoprivredne banke. Izrada stimulativnih programa kreditiranja za poljoprivrednike, udruživanja proizvođača (poseban naglasak na zadruge), ekološke proizvodnje, slabije razvijenih područja i područja kojima prijeti isaljevanje stanovništva ili napuštanje ruralnih prostora</p>	30.6.2017.	<p>MP, Ministarstvo financija, HNB, ekspertne skupine, predstavnici poljoprivrednih proizvođača</p>
7.	PREUSTROJ JAVNIH SLUŽBI U POLJOPRIVREDI	<p>Povećati učinkovitost institucija (HCPHS, HPA, Savjetodavna služba) s jasno definiranom organizacijskom strukturom u svrhu racionalizacije i smanjenja troškova javnih službi, ustroj prema strateškim odrednicama, analiza postojećeg stanja, formiranje</p>	31.12.2017.	<p>MP, postojeće poljoprivredne javne službe, predstavnici poljoprivrednih</p>

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		<p>službi za ribarstvo kao npr.Mjera 19 (LEADER).</p> <p>Pred Agenciju za poljoprivredno zemljište postaviti precizne zadatke sa strogo definiranim rokovima u skladu sa zemljišnom politikom.</p>		<p>proizvođača</p>
8.	POREZNA POLITIKA	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje PDV-a na hranu kao i na poljoprivredne proizvode, tj. sirovinu (u nekim slučajevima ostavljanje PDV-a u cijeni proizvoda – kod strateških proizvoda) • Revizija poreznog sustava prema OPG-u • plaćanje doprinosa poljoprivrednika prema ostvarenom dohotku (prema sadašnjem zakonskom rješenju nositelj OPG je dužan plaćati doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iako nema prihoda iz poljoprivredne djelatnosti (najčešće slučaj kod trajnih nasada) • uvesti porez na neobrađeno poljoprivredno zemljište • smanjiti broj parafiskalnih nameta (vode, šume i sl.) i tamo gdje je god moguće i opravdano objediniti u jedan namet (primjer kod raznoraznih vodnih doprinosa) 	30.6.2016.	<p>MP, Ministarstvo financija, Porezna uprava, ekspertne skupine, HUP</p>
9.	OBRAZOVANJE MLADIH I ŠKOLSKI SUSTAV	<p>Poljoprivreda koja počiva na obiteljskim gospodarstvima zahtjeva široko znanje i iskustvo – školu treba prilagoditi novim zahtjevima, a nastava se u daleko većoj mjeri mora kombinirati sa stjecanjem praktičnih iskustava i upoznavanjem sa stranim praksama.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilagodba kurikuluma za obrazovanje u poljoprivredi i srodnim područjima na različitim razinama edukacije, pa i regionalnim potrebama - u redovitom obrazovnom sustavu u srednjoškolskom obrazovanju i na veleučilištima prioritet dati stjecanju praktičnih znanja i primjeni novih i naprednih tehnologija u proizvodnji - prilagodba kurikuluma u tom smislu i odmak od sustava 		<p>MP, Min. Znanosti, obrazovanja i sporta</p>

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		(pogotovo na veleučilištima) koji ne dopuštaju izvođenje dovoljno sati praktične nastave - vlastita pokušališta i suradnja s gospodarskim subjektima za praksu - programi cjeloživotnog učenja za proizvođače, ali i javne službe, kao što je savjetodavna is l.; to je povezano s transferom znanja i primjeni novih tehnologija u proizvodnji		
10.	ZAPOŠLJAVANJE	Omogućiti samozapošljavanje poljoprivrednika. Prema sadašnjoj regulativi to nije moguće	31.3.2016.	MP i Zavod za zapošljavanje
11..	ZAKONODAVSTVO	Napraviti inških rješenja koja sputavaju razvoj poduzetništva u poljoprivredi i doprinose povećanju troškova proizvodnje (primjeri: prestrogi minimalno tehnički uvjeti; troškovi analize prehrambenih proizvoda; udaljenost farmi od prometnica, stambenih i drugih objekata; udaljenost plastenika od međe i sl.) . Uvođenje RIA sustava – Regulatory impact assesment ili procjena učinka propisa. Ublažiti higijensko-sanitarne uvjete za proizvodnju domaćih prehrambenih proizvoda (meso,sir, rakija, sokovi, prerađevine voća i povrća i sl.). Donošenje Zakona o OPG-u u funkciji strategije rasta. Na osnovi održavanja i rasta OPG-a te podrške proizvodno – tržišnoj kooperaciji, obveza država da intenzivno prati promjene i na njih budno reagira u suradnji s tržišnim akterima. Posebna potpora zadružnoj suradnji i primjena novih tehnologija, otvaranje prema dobrim primjerima u zemlji i inozemstvu. Izbjegavanje ozakonjivanja – koliko god je moguće pojedinih institucija – npr.HPA, Hrvatska poljoprivredna komora, Zavod za tlo itd.	31.12.2016.	MP, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo graditeljstva, Ministarstvo zaštite okoliša, ekspertne skupine, savezi i udruge poljoprivrednika

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		Zakoni trebaju stvarati okvire na temelju strategije poljoprivrede RH i Zpp-a (čitki i jasni bez stalnih izmjena)		
12.	INFRASTRUKTURNI PROJEKTI	<p>Jedan od prioriteta infrastrukturnih projekata bi trebalo biti navodnjavanje. Hitno definirati prioriteta područja u kojima se mogu polučiti najbolji rezultati.</p> <p>Samodostatnost u proizvodnji mesa i samo autohtone pasmine - to je teško ostvarivo. Autohtone pasmine i druge vrste autohtonih proizvoda (sir, vino, ulje,...) treba povezivati s gastro - turističkom ponudom u većoj mjeri. Samodostatnosti proizvodnje mesa treba težiti kroz umrežavanje stočarskih farmi u sustav u kojem će osim proizvodnje mesa biti umrežene i druge proizvodnje: bio-plinska postrojenja, plastenička proizvodnja s klasičnim ili hidroponskim uzgojem povrća i voća čime bi se mogla osigurati konkurentnost i na otvorenom tržištu. Stočarska proizvodnja je po svojoj prirodi infrastrukturno vrlo zahtjevna, ali i sa stajališta zaštite okoliša - onečišćenja voda i emisija plinova.</p> <p>Obavezno poduprijeti provođenje velikih infrastrukturnih projekata kao npr. navodnjavanja. Navodnjavanje je ušlo u Program ruralnog razvoja i trenutno se piše Pravilnik o istom. Planovi navodnjavanja Županija nisu sadržavali pred-investicijske studije, a svako polje ima drugačije tehničko rješenje, drugačije kulture i sl. Stoga je potrebno napraviti izvješće o provedbi NAPNAV-a, vidjeti što se gdje dogodilo i tek onda predložiti rješenja. Osim toga ako se za navodnjavanje osiguravaju sredstva PRR onda treba vidjeti može li se implementirati u Pravilnik neka rješenja do kojih se došlo kroz provedbu NAPNAV-a . Najveći problemi negdje su izvori vode (NATURA 2000), negdje upravljanje, negdje što uzgajati, negdje</p>	31.12.2018.	MP, Hrvatske vode, JLS i županije, poljoprivredno-prehrambeni fakulteti i instituti

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		<p>slaba zainteresiranost budućih korisnika. To se ne može rješavati preko koljena.</p> <p>Napraviti prioritetsnu listu nužnih i potrebitih infrastrukturnih projekata.</p>		
13.	PROMOCIJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	<p>Unatoč činjenici da smo već 3. godinu u EU nismo iskoristili niti jedan euro za promociju poljoprivrednih proizvoda iz sredstava EU ni na domaćem, ni na jednom vanjskom tržištu (sadašnja Uredba (EU) 1144/2014). Hitno formirati radnu skupinu za edukaciju i animaciju potencijalnih udruženja proizvođača koji bi mogli konkurirati za mjeru informiranja i promocije poljoprivrednih proizvoda.</p>	31.3.2016.	MP, HGK, Udruženja proizvođača, HUP
14.	Raskidanje Ugovora za Codex alimentarius			
15.	Petrokemija Kutina	<p>Donijeti odluku da se Petrokemija ne može dokapitalizirati prije završetka restrukturiranja (nakon čega će imati veću tržišnu vrijednost, odnosno realnu cijenu) – to je nacionalna strateška industrija i njezina dokapitalizacija mora se provesti putem mirovinskih fondova ili sredstvima HBOR-a</p> <p>U FZOEU uvesti specijalizirani program sufinanciranja projekata na bio masu i bio plin (mala skala, tipa do 150KW), čija bi primarna svrha bila korištenje topline u svrhu poljoprivredne proizvodnje, a struja bi bila nusprodukt (današnja situacija vodi prema korištenju vrijednog poljoprivrednog zemljišta za proizvodnju bio mase u svrhu proizvodnje struje a ne hrane). Ovo je model borbe protiv energetske siromaštva u ruralnim</p>		

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ – AKCIJSKI PLAN

		zajednicama plus uvesti jačanje poticanja sustava energetske zadruga (općenito).		
--	--	--	--	--